

Preek van Kees de Graaf

Vooraf lezen: Psalm 16

Tekst: I Petrus 1:3-9:

3 Geprezen zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus: in zijn grote barmhartigheid heeft hij ons opnieuw geboren doen worden door de opstanding van Jezus Christus uit de dood, waardoor wij leven in hoop. 4-5 Er wacht u, die door Gods kracht wordt beschermd omdat u gelooft, in de hemel een onvergankelijke, ongerepte erfenis die nooit verwelkt. U ziet de redding tegemoet, die aan het einde van de tijd zeker geopenbaard zal worden. 5 [4-5] 6 Verheug u hierover, ook al moet u nu tot uw verdriet nog een korte tijd allerlei beproevingen verduren. 7 Zo kan de echtheid blijken van uw geloof – zoveel kostbaarder dan vergankelijk goud, dat toch ook in het vuur wordt getoetst – en zo verwerft u lof, eer en roem wanneer Jezus Christus zich zal openbaren. 8 U hebt hem lief zonder hem ooit gezien te hebben; en zonder hem nu te zien gelooft u in hem en ervaart u een onuitsprekelijke, hemelse vreugde, 9 omdat u het einddoel van uw geloof bereikt: uw redding.

Geliefden in onze Heer,

Onze tekst spreekt over een erfenis die op ons licht te wachten in de hemel. Als je hier zit en jong bent, 10, 20 30 jaar, dan denk je misschien: deze preek is voor mij helemaal niet interessant. Want wie is er op die leeftijd nou bezig met een erfenis?. Een erfenis, dat is voor later als je oud bent. Zo is het ook met je pensioen. Als je 20 of 30 jaar bent, dan ben je echt niet mee bezig met de vraag of de pensioenleeftijd nu 65 jaar moet blijven of naar 67 of nog hoger moet gaan. En je bent al helemaal niet bezig met de vraag hoe hoog je pensioen uitkering zal worden. Dat zijn allemaal zaken voor later en die schuif je voor je uit. Maar hoe zit het dan met die 'hemelse' erfenis?. Kan je die ook voor je uit schuiven? Kan 'geloven' ook wachten tot later?

Laten we het eerst maar eens hebben over een aardse erfenis. Een erfenis, dat is hier op aarde een beladen woord. Er is een bekende uitdrukking die zegt: 'Zeg niet dat je iemand kent voordat je de erfenis met hem hebt gedeeld'.

Dat blijkt wel toen ik in het magazine Plus het volgende las: *'Een nalatenschap is een belangrijke bron van ruzie, want 30% van de erfenissen wordt niet in 'pais en vree' verdeeld. Vooral broers en zussen strijden om de hoogte van hun erfdeel of een specifiek erfstuk.*

Dat blijkt uit een enquête van Plusonline.nl onder 2779 ouderen. Negen van de tien ondervraagden met een gemiddelde leeftijd van 63 jaar heeft al eens met een erfenis te maken gehad. Uit het onderzoek blijkt dat zelfs een testament niet voldoende is om ruzie te voorkomen. Bij 55% van de steggelende familieleden was de laatste wil van de overledene bekend, maar dat mocht niet baten.

Meestal ruziën broers en zussen met elkaar en in 60% van de gevallen gaat het om de hoogte van de te verdelen erfenis. Bij de overige 40% zorgen specifieke erfstukken, zoals sieraden, schilderijen en Delfts blauw voor hommeles. De ruzies hakken er overigens diep in, want driekwart geeft aan dat de familieband blijvende schade heeft opgelopen door de verdeling van de erfenis'. Tot zover het magazine Plus.

Zo'n ruzie over een erfenis, dat is iets van alle tijden. Dat kwam ook al voor in de dagen van Jezus. We lezen in Lucas 12: 13 van een man die naar Jezus toe kwam met de opdracht: *'Meester, zeg tegen mijn broer dat hij de erfenis met mij moet delen'*. Jezus gaat daar niet op in, want hij zegt : *'Wie heeft mij als rechter of bemiddelaar over jullie aangesteld?'* Jezus voegt eraan toe: *'Pas op, hoed je voor iedere vorm van hebzucht, want iemands leven hangt niet af van zijn bezittingen, zelfs wanneer hij die in overvloed heeft'*.

Een erfenis, aards bezit, het hebben van spullen. Het wakkert heel gemakkelijk onze hebzucht aan en verziekt relaties. Maar hoe zit her dan met die erfenis in de hemel? Die is niet te vergelijken met een aardse erfenis. Onvergelijkbaar groter en mooier dan welke erfenis dan ook op aarde. Hoe groot is ons verlangen naar die hemelse erfenis? Azen we daar ook op? Hoe komt het toch dat die hemelse erfenis voor velen van ons zo ver weg is en haast zo ongrijpbaar lijkt?

De vraag die we in deze preek gaan beantwoorden is: Hoe kan die hemelse erfenis toch heel dichtbij komen, zodat we – voor een deel – nu al van die erfenis kunnen genieten?

Het thema van de preek is:

Er zit een onvergankelijke, ongerepte, onverwelkelijke erfenis aan te komen die voor ons is weg gelegd in de hemel.

Die erfenis komt:

1. Omdat we dankzij de Opstanding van Christus hoop hebben.
2. Dwars door een lach en een traan heen.

1. In de NBV is vers 3 gescheiden van vers 4 en 5. In de NGB vertaling loopt vers 3 echter *wel* door in vers 4 en 5, en dat is correct want zo staat het ook in het Grieks. Je krijgt dan de vertaling: *'Geloofd zij de God en Vader van onze Here Jezus Christus, die ons naar zijn grote barmhartigheid door de opstanding van Jezus Christus uit de doden heeft doen wedergeboren worden tot een levende hoop.....'* en dan loopt de zin gewoon door in vers 4: *'tot een onvergankelijke, onbevleete en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen is weggelegd voor u'*.

De opstanding van Jezus Christus heeft alles te maken met die levende hoop die in ons is. En die levende hoop heeft op zijn beurt weer alles te maken met die hemelse erfenis. Daar moeten we eerst wat meer over vertellen.

Petrus heeft het hier over 'ons'. We lezen in vers 3: 'Hij heeft 'ons' opnieuw geboren doen worden door de opstanding van Jezus Christus. Petrus spreekt hier allereerst over zichzelf. Er is door de opstanding van Jezus uit de doden iets geweldigs gebeurd in het leven van Petrus. Een totale verandering. Daar zit een geschiedenis aan vast. Want wie was Petrus eigenlijk vóór de opstanding?

Petrus was een zeer gedreven, enthousiaste, volgeling van Jezus. Een man vol vuur en pit en vastberadenheid. Een toegewijd man met prachtige geloofsuitspraken over Jezus: '*U bent de Messias, de Zoon van de levende God*'¹. Een man die bereid was om Jezus door dik en dun te volgen. Hij had tegen Jezus gezegd: '*Heer, ik ben zelfs bereid om met u de gevangenis in te gaan en te sterven*'². '*Misschien zal iedereen u afvallen maar ik nooit!*'³. Dat meende Petrus oprecht en hij was vastbesloten Jezus te volgen. En hij hield het vol. Althans tot in de hof van Getsemane. Daar verdedigde hij Jezus nog moedig en hakte met zijn zwaard het rechter oor van de slaaf Malchus af⁴.

Maar toen hij bij het paleis van de hogepriester kwam, overviel Petrus ineens een dodelijke angst. Een blinde paniek. Dat kan je zo maar in één keer gebeuren. Plotseling zijn al je goede voornemens verdwenen als sneeuw voor de zon. Dan ga je dingen doen die je zelf nooit voor mogelijk gehouden zou hebben. Dat zie je in het leven van elke dag ook. Als er brand uitbreekt in een kleine ruimte met veel mensen erin. Dan komt er een soort overlevingsinstinct naar boven in de mens. Allemaal tegelijkertijd naar de uitgang. Dan wil je maar één ding, en dat is overleven! Dat gebeurde met Petrus nu ook. Petrus had nooit gedacht dat hij Jezus zou verloochenen en toch gebeurde het. Zelfs tot drie keer toe en nog wel met een vervloeking! Toen de haan kraaide, keek Jezus hem veelzeggend aan. Toen drong het tot Petrus door wat hij gedaan had. Hij huilde bittere tranen van berouw en zelfverwijt.

Uiteindelijk kon niemand Jezus volgen op zijn bittere gang naar het kruis van Golgotha. Alle goede voornemens en grote woorden van Petrus ten spijt. Allemaal vluchtten ze weg. Niemand had rekening gehouden met het sterven van Jezus aan het kruis. Niemand had ook rekening gehouden met zijn opstanding uit de dood. Ook al was het allemaal meerdere malen voorspeld. Al zijn volgelingen zonken weg in een gevoel van wanhoop (Lucas 24:21). Het was afgelopen. Zo leek het althans.

Maar de opgestane Heer neemt nu zelf het initiatief. Hij gaat *zelf* de draad weer oppakken. Na zijn opstanding uit de dood verschijnt Hij als de levende Heer aan de apostelen, ook aan Petrus. Hij overwint hun ongeloof. Alles wordt nu ineens anders. Hoe? Door de kracht Heilige Geest die over de apostelen kwam!. In Johannes 20: 21 zegt Jezus: '*Ik wens jullie*

¹ Mat. 16: 16

² Luc. 22:33

³ Mat. 26:33

⁴ Joh. 18:10

vrede! Zoals de Vader mij heeft uitgezonden, zo zend ik jullie uit'. En dan in vers 22: 'Na deze woorden blies Hij over hen heen en zei: 'Ontvangt de Heilige Geest'.

Door de Heilige Geest ging de kracht van de opstanding werken in de apostelen. Dat staat in onze tekst: *'in zijn grote barmhartigheid heeft hij ons opnieuw geboren doen worden door de opstanding van Jezus Christus uit de dood'*. Na de opstanding krijgen we ineens te maken met een heel andere Petrus. Een vernieuwde Petrus. Dat was pure barmhartigheid. Jezus liet Petrus niet zitten, ook al had hij dat wel verdiend. Jezus, in zijn grote liefde, zoekt Petrus weer op aan de oever van het meer van Teberias. Petrus was toen aan het vissen was met nog een paar anderen. We lezen daarover in Johannes 21. Dan maakt Jezus het weer helemaal goed tussen hen beiden. Na de drievoudige verloochening krijgen we de drievoudige liefdesverklaring van Petrus: *'U weet Heer dat ik van U houd'*. Dan geeft Jezus aan Petrus de opdracht mee: *'Weid mijn lammeren'*. Petrus mag nu als onderherder gaan optreden net zoals als *dé* goede Herder dat deed en doet. Met liefde en zorg voor wat verloren dreigt te gaan.

Petrus onderging na de opstanding- we kunnen ook zeggen *door* de opstanding - een geweldige metamorfose. We zien niet meer dat haantje de voorste, die drammerige, die ongeduldige, ik gerichte, Petrus van vroeger, die met zijn eigen volle agenda de boventoon wil voeren. Maar we zien dat een ander, de Geest van Christus, de leiding overneemt in zijn leven en die bepaalt voortaan zijn levenspatroon⁵. Dat zien we terug in deze brief. We zien nu een vernieuwde Petrus die als een broer *naast* ons komt te staan. Een Petrus die een liefdevolle hand op onze schouders legt en ons bemoedigt en geduld met ons heeft. Een Petrus die vervuld is met een intense blijdschap en vreugde. Die blijdschap en die vreugde die straalt door heel deze brief heen. Die blijdschap die richt Petrus niet op zichzelf, zo in de trant van: *'wat heb ik het toch goed met me zelf geschoten'*, maar die richt zich op God: *'Geprezen zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus!'*.

Die vreugde en die blijdschap, die kan jij nu, vandaag, nog steeds ervaren!. Zoek voortdurend contact met Jezus en laat je door de Heilige Geest volstromen met Zijn opstandingskracht. Dan gebeuren er prachtige dingen in je leven. Gegarandeerd!.

Want er gebeurt nog iets. Niet alleen krijgen wij door zijn barmhartigheid een geheel nieuw leven, maar door Zijn opstandingskracht gaan we ook leven in hoop. Letterlijk staat er in het Grieks: we worden een levende hoop. Je zou haast kunnen zeggen: we worden één en al hoop.

Christelijke Hoop....Wat is dat eigenlijk? Het betekent in ieder geval *niet* zo iets als wat we vaak zeggen: op hoop van zegen. Zo in de zin van: we weten niet hoe het zal uitpakken maar we hopen er maar het beste van. In ons spraakgebruik heeft het woord 'hoop' altijd iets van

⁵ Joh. 21:18

onzekerheid in zich. In het NT is dat helemaal niet het geval. In de Bijbel drukt het juist de grootst mogelijke zekerheid uit. Zekerheid over dingen die je niet ziet maar die wel gegarandeerd gaan gebeuren.

Hoop is in de Bijbel dan ook altijd toekomstgericht. Het woord 'hoop' staat niet voor niets in het rijtje 'geloof, hoop en liefde' van I Korintiërs 13. Het is echt een woord dat er toe doet!. Niet voor niets zegt Hebrëen 6:18 en 19: *'Onze toevlucht is vast te houden aan de hoop op wat voor ons in het verschiet ligt. Die hoop is als een betrouwbaar en zeker anker voor onze ziel, en gaat ons voor tot voorbij het voorhangsel, waar Jezus als voorloper al is binnengegaan'*. Als een schip zijn anker uitwerpt in de bodem van de zee, dan krijgt het schip stabiliteit en rust en kan het de woeste golven trotseren, zodat het niet op de klippen loopt. Zo zet de christelijke hoop zijn anker vast in de hemel waar Jezus zit aan de rechterhand van God. De hoop richt zich geheel en al op de erfenis die in de hemel gereed ligt en die elk moment uitbetaald kan gaan worden.

Nu zijn we weer terug bij dat woord erfenis. Waarom heeft Petrus het hier over een erfenis? Dat komt omdat Petrus, als hij over deze erfenis schrijft, zich heeft laten inspireren door Psalm 16. De Psalm die we gelezen hebben. Die Psalm speelde al een belangrijke rol in de toespraak die Petrus hield bij de uitstorting van de Heilige Geest in Handelingen 2⁶. Toen gebruikte Petrus die Psalm om de opstanding van Christus vanuit de Schriften te bewijzen. Maar David spreekt in Psalm 16 óók over een erfenis. We lezen in Psalm 16:5 en 6: *'Heer, mijn enig bezit* (letterlijk: 'mijn erfdeel' –NGB vertaling), *mijn levensbeker, U houdt mijn lot in handen, een liefelijk land is mij uitgemeten, Ik ben verrukt van wat mij is toebedeeld'* (letterlijk: 'mijn erfdeel bekoort mij' – NGB vertaling).

Wat blijkt uit Psalm 16? Dit: dat ten diepste de Heer *zelf* die erfenis voor David is. David is uitzinnig van geluk over die erfenis. Hij prijst de Heer, zijn hart verheugt zich en zijn ziel juicht! Die lofprijzing vinden we hier bij Petrus ook weer terug.

Natuurlijk was het volk van God al eerder bekend met het begrip 'erfenis'. Dat begon al met de landbelofte aan Abraham. Als erfdeel werd er een land beloofd dat overvloedt van melk en honing. Dat land kwam er ook, maar het was een *aards* bezit en daarom was het een heel kwetsbaar bezit. Door de zonde van afgoderij werd het land verontreinigd en bevuild. Dat was eigen schuld. Het gevolg daarvan was oorlog, honger, natuurrampen, ziekten en zelfs ballingschap. Wie God verlaat heeft smart op smart te vrez.

Maar toch deed het een verlangen groeien naar een erfenis die *wel* blijvend is. Het verlangen naar een erfenis die *onaangetast* is door de zonde, die *onverwoestbaar* en *onvervangelijk* is. Dat kan alleen maar als die erfenis een hemels karakter heeft. Die erfenis heeft Jezus Christus voor ons verdiend. Die erfenis ligt nu als een hemels deposito op ons te wachten. En net zoals in Psalm 16 is die erfenis God zelf, Christus *zelf*. Het

⁶⁶ Hand. 2:25-28

beste wat ons ooit kan overkomen is dat wij deel hebben aan Zijn goddelijke natuur⁷. We mogen er nu al van proeven. Straks mogen we er volkomen van genieten. Dat gaat gegarandeerd gebeuren. Het 'Hij in ons en wij in Hem' zal dan zijn volkomenheid bereiken.

Hier op aarde echter is alles vergankelijk. Je hoort wel eens zeggen: 'In het verleden behaalde resultaten zijn geen garantie voor de toekomst'. Inzakkende beurskoersen kunnen zorgvuldig opgebouwde vermogens en pensioenen laten verdampen. En weg is de aardse erfenis. Niets op deze aarde is zo fel begeerd als geld en goed en tegelijkertijd is het allemaal zo vergankelijk. We jagen en jakken ons hele leven naar materiele welvaart en het breekt ons zo maar bij de handen af. Het kan ons het ware geluk niet brengen, ook al is ons banksaldo nog zo hoog.

'Als we maar gezond blijven' hoor je zo vaak zeggen. Een is een hele industrie om het menselijk lichaam heen gebouwd om de mens zo lang mogelijk jong en gezond en fit te houden en daar worden miljarden geïnvesteerd. Maar het baat niet. We kunnen de rimpels, de aftakeling uiteindelijk niet tegen houden. Alles verdoft wat glans bezat en gloed.

En de schepping? Die eens zo prachtige tuin? Ze verwelkt. In onze consumptie drift en jacht naar rijkdom putten we de schepping in een rap tempo uit.

Toch hebben de kinderen van God hoop. Ze hebben uitzicht op een hemelse erfenis die bestand is tegen de mokerslagen van de dood, het stinkende bederf van de zonde en de vergankelijkheid en betrekkelijkheid die je op deze aarde vaak zo moedeloos kunnen maken.

Die hoop houden we vast. Want de dag van redding zit eraan te komen. Die redding gaat zeker komen, dwars door een lach en een traan heen. Dat is ons tweede punt. Die hoop dat uitzicht, dat hebben we niet van en uit onszelf. We worden, zoals het hier staat, door de kracht van God beschermd. Anders zouden we de finish nooit halen.

Die kracht van God, dat is de Heilige Geest. En weet u wat het mooie is? We krijgen *nu al* een voorschot uitbetaald op de komende erfenis. Dat voorschot, die eerste gave, dat is de Heilige Geest *zelf*. Die woont *nu al* in ons. Dat is het beste wat God ons kan geven. Want de Geest geeft ons *nu al* een blijde lach op ons gezicht. Er komt een diepe vreugde en blijdschap over ons, die onuitsprekelijk is. Tot drie keer toe klinkt er in de tekst een jubel toon. (vers 1, 6 en 9).

Die blijdschap en die vreugde die geeft ons kracht om de beproevingen die we te verduren krijgen te doorstaan. Een lach, dat is hier een diep gewortelde blijdschap. Een traan, dat is hier de beproeving van ons geloof. Beiden, zowel de lach als de traan, zijn het werk van de Geest. Beiden hebben we ze nodig om er in ons leven door gevormd worden.

⁷ II Petrus 1:4

Voor die beproeving gebruikt Petrus hier het beeld van goud dat in het vuur wordt getoetst. Goud straalt en flonkert pas echt als in de smeltoven al het vuil eruit gebrand is.

Dan blijft er puur en flonkerend goud over. Maar hoe fel begeerd het goud hier op aarde ook is, het is en blijft vergankelijk. Ook al haal je een gouden medaille in de sport, er komen na jou altijd weer anderen die het beter doen. Roem en rijkdom vergaan snel.

Maar met de beproeving van Gods kinderen wordt straks eeuwige lof en eer en roem behaald. Met beproeving wordt bedoeld alles wat ons geloof op de proef kan stellen. Dingen die van buiten af naar ons toekomen en die we niet in de greep hebben. Hier in de brief is dat vooral laster en spot en vervolging door *niet* Christenen. Maar het kunnen ook andere tegenslagen zijn die ons treffen: lichamelijke of psychische ziekte, huwelijksproblemen, eenzaamheid en een diep verdriet omdat je geliefden naar het graf moest dragen enz.

Maar de Geest gaat ook ons binnenste toetsen en beproeven en vernieuwen. Alle rommel op de zolder van onze ziel opruimen. We wisten niet eens meer dat die rommel er lag. De Geest gaat met ons karakter aan het werk. Hij gaat in ons binnenste allerlei verborgen lagen aanraken en die veranderen. Allerlei fouten en zonden in ons karakter aanpakken en herstellen. Dingen waarvan we ons niet bewust waren dat ze fout zaten. Dat is een pijnlijk proces. Maar dat doet Hij niet om ons te pesten. Je moet er juist blij mee zijn. Want hij wil ons meer en meer slijpen tot een kostbare diamant die eeuwig zal flonkeren.

Het is inderdaad een pijnlijk proces. Maar we kunnen het aan omdat Hij kracht geeft. Hij geeft een diepe innerlijke vrede en vreugde waardoor we het ook aankunnen. Zo diep heeft Hij Zijn liefde in ons geplant dat we Hem trouw blijven, ook al zien we Hem (nog) niet. We ervaren nu al een onuitsprekelijke hemelse vreugde zoals het hier staat. Waarom? Omdat we de finish in zicht hebben. Het einddoel ligt binnen handbereik: onze redding. Nog even volhouden en we zijn er. We gaan gegarandeerd de overwinning behalen. Dank zij Hem.

Ik wil u tot slot een paar vragen stellen. We hebben het in deze preek gehad over een hemelse erfenis die voor ons klaar ligt. We mogen er nu al een heerlijke voorsmaak van genieten.

Jezus zegt:⁸ *‘Verzamel voor jezelf geen schatten op aarde: mot en roest vreten ze weg en dieven breken in om ze te stelen. Verzamel schatten in de hemel, daar vreten mot noch roest ze weg, daar breken geen dieven in om ze te stelen Waar je schat is daar zal ook je hart zijn’.*

Wat ga *jij* doen met deze oproep van Jezus? Waar ligt *jouw* schat? Waar ligt *jouw* hart? Liggen *jouw* prioriteiten in *deze* wereld? Om hier zo veel mogelijk geld en goed vergaren? Of bij een flitsende carrière waar alles en iedereen voor moet wijken? Of bij geweldige prestaties waar je prat op kunt gaan en waar bij je vrienden mee voor de dag kunt komen?

⁸ Mat. 6:19-21

Of leef je van kick naar kick? Weet dan dat je nooit *echte* voldoening zult vinden. Elke 'kick' vraagt onmiddellijk om een volgende nog heftigere 'kick'.

Echte 'fulfilment' is er alleen als Jezus je echte schat is. Als je Hem volgt krijg je nu al iets geweldigs moois: onuitsprekelijke blijdschap en innige vrede met God en mensen. Daarbij vergeleken zijn alle schatten en gaven van deze aarde van nul en generlei waarde. Hij zit boven al klaar om straks de volle erfenis uit te keren. Gelukkig is het bij Hem *wel* zo dat in het verleden behaalde resultaten een garantie betekenen voor de toekomst.

Amen.